

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Απάντηση στις προκλήσεις - Θέσεις για τα μεγάλα μέτωπα μιας κυβερνητικής πολιτικής

VII. Η πρόκληση ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης - Το αναπτυξιακό κοινωνικό κράτος

6. Πόσο είναι πράγματι το ΑΕΠ; Η κρίσιμη σημασία των αληθινών αριθμών

 Σχολιάστε το Εκτυπώστε το

Μέγεθος γραμματοσειράς:

Η προσπάθεια της κυβέρνησης να αναπροσαρμόσει ξαφνικά και δια μιας το ΑΕΠ, αυξάνοντας το κατά 25% περίπου, προκάλεσε μία έντονη συζήτηση όχι μόνο στο εσωτερικό της χώρας και στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και στα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Προσπερνώ το επικοινωνιακό πλήγμα που δέχθηκε η σοβαρότητα της χώρας, γιατί δηλώσεις κυβερνητικών στελεχών επέτρεψαν σε μεγάλα διεθνή ειδησεογραφικά πρακτορεία και έγκριτες ξένες εφημερίδες να λοιδορούν την Ελλάδα και τους Έλληνες γιατί δήθεν επιδίδονται καθ' υπερβολήν σε δραστηριότητες όχι απλώς παραοικονομικές, αλλά παράνομες και πλουτίζουν από αυτές. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί όντως πανευρωπαϊκή έρευνα για την καταμέτρηση των δραστηριοτήτων που όχι απλώς φοροδιαφεύγουν ή δεν καταγράφονται στην επίσημη οικονομία των κρατών – μελών, αλλά είναι αυτές καθεαυτές παράνομες (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών). Για την Ελλάδα το σχετικό ποσοστό υπολογίζεται στο 0,7% του ΑΕΠ περίπου.

Έρχομαι στην ουσία του θέματος. Είναι αναμφίβολο, θα έλεγα στοιχειώδες και αυτονόητο, ότι πρέπει να μετρούμε σωστά και να γνωρίζουμε το πραγματικό ΑΕΠ της χώρας, σύμφωνα με τις κοινά αποδεκτές και ισχύουσες σε όλες τις χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιστημονικές μεθόδους και παραδοχές. Μόνο γνωρίζοντας και καταγράφοντας το πραγματικό ΑΕΠ μπορούμε να αποτυπώσουμε σωστά τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας (δημοσιονομικό έλλειμμα και δημόσιο χρέος), τον πραγματικό ρυθμό ετήσιας αύξησης του ΑΕΠ, το πραγματικό ύψος της δημόσιας δαπάνης και άρα της έκτασης του δημόσιου τομέα, το πραγματικό ύψος των κοινωνικών δαπανών (συντάξεις, υγεία, πρόνοια), το πραγματικό ύψος των δαπανών για την εκπαίδευση και την έρευνα κ.ο.κ.

Μόνο γνωρίζοντας και καταγράφοντας το πραγματικό ΑΕΠ μπορούμε να αντιληφθούμε την ένταση και την οξύτητα των εισοδηματικών και περιφερειακών ανισοτήτων, το πραγματικό άνοιγμα της ψαλίδας ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες και τις περιοχές της χώρας.

Μόνο γνωρίζοντας το πραγματικό ΑΕΠ μπορούμε να μιλάμε σοβαρά για το ασφαλιστικό ζήτημα της χώρας, να ετοιμάζουμε αναλογιστικές μελέτες που υπολογίζουν το ύψος των νομοθετημένων υποχρεώσεων του κράτους απέναντι στα ασφαλιστικά ταμεία και να κάνουμε ορθολογικές και πραγματικές συγκρίσεις με τα δεδομένα άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΟΣΑ.

Άρα το αν πρέπει να γνωρίζουμε και να καταγράφουμε το πραγματικό ΑΕΠ, δεν είναι ερώτημα που επιδέχεται πολιτικής απάντησης, αλλά στοιχειώδης επιστημονική προϋπόθεση για σοβαρό κοινωνικό και πολιτικό διάλογο για την λήψη των αναγκαίων πολιτικών αποφάσεων γύρω από την προέλευση, την κατανομή και ανακατανομή των κονδυλίων του κρατικού προϋπολογισμού.

Χωρίς την γνώση του πραγματικού ΑΕΠ άλλωστε δεν μπορεί να αξιολογηθεί το φορολογικό σύστημα, το ύψος και η κατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης και φυσικά η κατανομή σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σε επιχειρήσεις και μισθωτούς, η πραγματική σχέση ανάμεσα σε έμμεσους ή άμεσους φόρους κ.ο.κ.

Έχουν βέβαια μεγάλη πρακτική σημασία οι άμεσες επιπτώσεις κάθε μεγάλης αναπροσαρμογής του ΑΕΠ στις οικονομικές μας συναλλαγές με την Ευρωπαϊκή Ένωση: συμμετοχή της Ελλάδας στο κοινωνικό ΑΕΠ και άρα στους ίδιους πόρους της Κοινότητας, κριτήρια συμμετοχής της χώρας συνολικά και κάθε επιμέρους περιφέρειας στις κατανομές του Δ' Κ.Π.Σ. κ.ο.κ.

Ακόμη όμως μεγαλύτερη σημαία έχει η πολιτική και δημοσιονομική αξιοπιστία της χώρας που επελέγη από τον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση χειρίζεται και το ζήτημα αυτό μετά το ζήτημα της περιβόητης δημοσιονομικής «απογραφής», που έκανε μόνη της λίγους μήνες μετά την ανάληψη των καθηκόντων της. Τότε οικοδόμησε η κυβέρνηση την οικονομική, κοινωνική και επικοινωνιακή της πολιτική στη θέση ότι το πραγματικό δημοσιονομικό έλλειμμα του 2004 και των προηγούμενων ετών, όπως και το δημόσιο χρέος, ήταν πολύ μεγαλύτερο από όσα κατέγραψαν οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ. Αυτό σήμαινε συγκάλυψη προβλημάτων, εξωραϊσμό καταστάσεων, παραπλάνηση της κοινής γνώμης και των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σήμαινε όμως κυρίως απαλλαγή της νέας τότε κυβέρνησης της Ν.Δ. από ευθύνες, αλλά και από την υποχρέωση τήρησης πολλών δελεαστικών προεκλογικών της υποσχέσεων. Όταν έγινε η «απογραφή», η κυβέρνηση της Ν.Δ. ήξερε ή πάντως όφειλε να γνωρίζει ότι εκκρεμεί μεγάλη αναπροσαρμογή του ΑΕΠ, με βάση και τις κοινές ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Εντούτοις έκανε την περιβόητη «απογραφή» ασχολούμενη με τους αριθμητές, αλλά όχι με τους παρονομαστές των κρίσιμων δεικτών που είναι όλοι ποσοστά επί του ΑΕΠ. Το έλλειμμα αποτυπώνεται ως ποσοστό επί του ΑΕΠ, το δημόσιο χρέος το ίδιο. Πώς είναι συνεπώς δυνατόν να προσδιορίζεις το πάνω και όχι τα κάτω μέρος του ίδιου κλάσματος;

Αν όμως η απογραφή περιλάμβανε και το ΑΕΠ θα φαινόταν ότι ο όγκος της εθνικής οικονομίας που παρέδωσε το ΠΑΣΟΚ είναι στην πραγματικότητα πολύ μεγαλύτερος και το έλλειμμα και το χρέος πολύ μικρότερα από αυτά που προσπάθησε και προσπαθεί ακόμη και τώρα να παρουσιάσει η κυβέρνηση της Ν.Δ., επιβάλλοντας σκληρές και άδικες πολιτικές τα τρία σχεδόν τελευταία χρόνια.

Με άλλα λόγια, αν γίνει δεκτή η αναπροσαρμογή του ΑΕΠ κατά 25% παραπάνω, αυτό θα σημαίνει μία σειρά από ειδικότερες κρίσιμες διαπιστώσεις:

- **Το δημοσιονομικό έλλειμμα** κινείται σαφώς κάτω του 3% και άρα μπορούν να ασκηθούν πιο δίκαιες και ευαίσθητες κοινωνικές και εισοδηματικές πολιτικές. Να δοθούν περισσότερα κονδύλια εκεί που πρέπει και ιδίως στην παιδεία, την υγεία, τους πραγματικούς χαμηλοσυνταξιούχους.

- **Το δημόσιο χρέος** είναι όχι περίπου 105%, αλλά περίπου 82% του ΑΕΠ. Άρα η Ελλάδα δεν κινείται στο κάτω μέρος, αλλά στο μέσο επίπεδο των κρατών – μελών της Ένωσης από την άποψη αυτή.

- **Η δημόσια δαπάνη για συντάξεις** (αν μάλιστα αφαιρεθούν τα προνοιακού χαρακτήρα επιδόματα που κακώς χορηγούνται ως συντάξεις μέσω του ΙΚΑ ή άλλων ασφαλιστικών ταμείων), βρίσκεται πολύ πιο κοντά στο μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρέπει συνεπώς να γίνουν ριζικά διαφορετικές αναλογιστικές μελέτες και προσεγγίσεις. Επίσης είναι προφανές ότι τα χρήματα που χρωστά το κράτος στο ΙΚΑ είναι πολύ περισσότερα, εφόσον υπολογίζονται ως ποσοστό (1%) επί του ΑΕΠ.

- **Η δημόσια δαπάνη για την παιδεία, την υγεία, την πρόνοια κ.ο.κ.** είναι πολύ μικρότερη από αυτή που υπολογίζεται έως τώρα και άρα υπάρχει επιτακτική ανάγκη αύξησής της.

- **Το συνολικό μέγεθος της δημόσιας δαπάνης που λειτουργεί και ως δείκτης της μέτρησης του μεγέθους του κράτους** είναι πολύ μικρότερο από ότι δεχόμαστε έως τώρα και πάντως πιο κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Νέες, πιο προσεκτικές προσεγγίσεις πρέπει όμως να γίνουν και ως προς τον πραγματικό ρυθμό ετήσιας αύξησης του ΑΕΠ καθώς και ως προς την διάρθρωση του ώστε να γνωρίζουμε όχι μόνο την δομή, αλλά και τον δυναμισμό της πραγματικής οικονομίας της χώρας.

- **Οι πολίτες και ιδίως οι πιο φτωχοί και αδύναμοι** έχουν κάθε λόγο να γνωρίζουν το αληθινό ΑΕΠ, γιατί έτσι αποκτούν δικαιώματα και στηρίζουν δίκαια αιτήματα καθώς φαίνεται, πιο έντονα και καθαρά, η αληθινή ανισότητα που υφίστανται.

- **Οι περιφέρειες της χώρας** και ιδίως οι λιγότερο πλούσιες έχουν επίσης κάθε λόγο να γνωρίζουν το αληθινό ΑΕΠ για να θεμελιώσουν την αξίωση τους για αναπτυξιακές επεμβάσεις και περισσότερα κονδύλια.

- **Οι συνταξιούχοι και οι ασφαλισμένοι** έχουν σοβαρότατο λόγο να γνωρίζουν το αληθινό ΑΕΠ για να μάθουν έτσι την πραγματική κατάσταση του ασφαλιστικού συστήματος, να προστατεύουν τα δικαιώματά τους, να διεκδικούν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του κράτους απέναντι στα ταμεία.

- **Η ελληνική κοινωνία** συνολικά έχει επιτακτικό λόγο να ξέρει το αληθινό ΑΕΠ για να αξιολογήσει το φορολογικό σύστημα και τη φορολογική επιβάρυνση και να αξιώσει ριζική αλλαγή του φορολογικού συστήματος εντεταγμένη σε ένα μοντέλο ανάπτυξης βασισμένο σε ακριβή και δίκαια στοιχεία.

- **Οι εκπρόσωποι της οικονομικής επιστήμης** έχουν ζωτικό λόγο να ξέρουν το αληθινό ΑΕΠ για να κάνουν τις σωστές οικονομικές υποθέσεις και εκτιμήσεις.

- **Το συνδικαλιστικό κίνημα έχει** κάθε λόγο να γνωρίζει το αληθινό ΑΕΠ για να οικοδομήσει τις προγραμματικές του προτάσεις και τον υπεύθυνο πολιτικό του λόγο.

Και βέβαια αυτό κατά μείζονα λόγο ισχύει **για τα υπεύθυνα κόμματα και εν προκειμένω για το ΠΑΣΟΚ** που διατυπώνει τη διαφορετική πρόταση, τον άλλο πολιτικό λόγο.

Επείγει συνεπώς η μετατροπή της ΕΣΥΕ σε ανεξάρτητο φορέα υπό την εποπτεία της ίδιας της Βουλής, έτσι ώστε μια πολιτικά αμερόληπτη, επιστημονικά ακριβής και κοινωνικά αξιόπιστη στατιστική υπηρεσία να επιτελεί το έργο της στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών κανονισμών και των διεθνών πρακτικών χωρίς παρεκκλίσεις και χωρίς σκοπιμότητες.

Σχόλια: